Dhruvastuti from Vishnupurana

த்⁴ருவஸ்துதி: விஷ்ணுபுராணுந்தா்க³தா

Text title : Dhruvastuti from Vishnu Purana 112
File name : dhruvastutiH.itx
Category : vishhnu
Location : doc_vishhnu
Transliterated by : Vishwas Bhide
Proofread by : Vishwas Bhide
Description/comments : Vishnu Purana Khanda 1 Adhyaya 12 Shlokas 51-74. There is another
dhruvastuti from Shrimad Bhagavatam as Garudadhvajastotram
Latest update : January 23, 2021
Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 24, 2021

sanskritdocuments.org

 $\sim\sim\sim\sim\sim$

Dhruvastuti from Vishnupurana

த்⁴ருவஸ்துதி: விஷ்ணுபுராணுந்தா்க³தா


```
பராரா உவாச -
ப₄க³வாநபி ஸர்வாத்மா தந்மயத்வேந தோஷித: I
க³த்வா த்⁴ருவமுவாசேத³ம் சதுர்பு⁴ஜவபுர்ஹரி: || 41 ||
ஸ்ரீப⁴க³வாந் உவாச
ஔக்தாரபாதே<sup>3</sup> ப⁴த்<sup>3</sup>ரம் தே தபஸா பரிதோஷித: I
வரதோ<sup>3</sup>5ஹமநுப்ராப்தோ வரம் வரய ஸுவ்ரத || 42||
பா<sup>3</sup>ஹ்யார்த<sup>2</sup>நிரபேக்ஷம் தே மயி சித்தம் யதா<sup>3</sup>ஹிதம் ا
துஷ்டோ5ஹம் ப⁴வதஸ்தேந தத்<sup>3</sup>க்<sup>3</sup>வ்ரு'ணீஷ்வ வரம் பரம் Ⅱ 43 Ⅱ
பராரை உவாச -
ர்ருத்வேத்த<sup>2</sup>ம் க<sup>3</sup>தி<sup>3</sup>தம் தஸ்ய தே<sup>3</sup>வதே<sup>3</sup>வஸ்ய பா<sup>3</sup>லக: I
உந்மீலிதாகேஷா த³த்³ரு' ோேத்⁴யாநத்³ரு'ஷ்டம் ஹரிம் புர: II 44 II
ருங்க்<sup>3</sup>க<sup>2</sup>சக்ரக<sup>3</sup>தா<sup>3</sup>ரார்ங்க<sup>3</sup>வராஸித₄ரமச்யுதம் ا
கிரீடிநம் ஸமாலோக்ய ஜகா<sup>3</sup>ம  ரிரஸா மவீம் || 45 ||
ரோமாஞ்சிதாங்க்<sup>3</sup>க:<sup>3</sup> ஸஹஸா ஸாத்⁴வஸம் பரமம் க<sup>3</sup>த: I
ஸ்தவாய தே³வதே³வஸ்ய ஸ சக்ரே மாநஸம் த்₄ருவ: II 46 II
கிம் வதா<sup>3</sup>மி ஸ்துதாவஸ்ய கேநோக்தேநாஸ்ய ஸம்ஸ்துதி: |
இத்யாகுலமதிர்தே<sup>3</sup>வம் தமேவ ராணம் யயௌ 🛚 47 🛛
த்⁴ருவ உவாச -
ப⁴க³வந்யதி³ மே தோஷம் தபஸா பரமம் க³த: I
ஸ்தோதும் தத<sup>3</sup>ஹமிச்சா<sup>2</sup>மி வரமேநம் ப்ரயச்ச<sup>2</sup> மே || 48 ||
(ப்<sup>3</sup>ரஹ்மாத்<sup>3</sup>யைர்வேத<sup>3</sup>வேத<sup>3</sup>ஜ்ஞைர்ஜ்ஞாயதே யஸ்ய நோ க<sup>3</sup>தி: |
தம் த்வாம் கத²மஹம் தே³வ ஸ்தோதும் ரக்நோமி பா³லக: ا
த்வத்<sup>3</sup>ப⁴க்திப்ரவணம் ஹ்யேதத்பரமேய்வர மே மந: |
```

```
ஸ்தோதும் ப்ரவ்ரு'த்தம் த்வத்பாதௌ<sup>3</sup> தத்ர ப்ரஜ்ஞாம் ப்ரயச்ச<sup>2</sup> மே 🎚 )
பராரா உவாச -
ராங்க<sup>2</sup>ப்ராந்தேந கோ<sup>3</sup>விந்த<sup>3</sup>ஸ்தம் பஸ்பா்ரா க்ரு'தாஞ்ஜலிம் ا
உத்தாநபாத³தநயம் த்³விஜவா்ய ஜக³த்பதி: Ⅱ 49 Ⅱ
அத<sup>2</sup> ப்ரஸந்நவத<sup>3</sup>ந: தத்கூதணுந்ந்ரு'பநந்த<sup>3</sup>ந: I
துஷ்டாவ ப்ரணதோ பூ⁴த்வா பூ⁴ததா⁴தாரமச்யுதம் 🛚 50 🛚
The main dhruvastuti starts here
த்⁴ருவ உவாச -
பூ⁴மிராபோ5நலோ வாயு: க²ம் மநோ பு³த்³தி⁴ரேவ சו
பூ⁴தாதி³ராதி³ப்ரக்ரு'திா்யஸ்ய ரூபம் நதோ5ஸ்மி தம் ∥51 ∥
ஸுத்³த:₄ ஸூக்ஷமோSகி²லவ்யாபீ ப்ரதா⁴நாத்பரத: புமாந் I
யஸ்ய ரூபம் நமஸ்தஸ்மை புருஷாய கு<sup>3</sup>ணுரிநே || 52 ||
பூ⁴ராதீ<sup>3</sup>நாம் ஸமஸ்தாநாம் க<sup>3</sup>ந்தா⁴தீ<sup>3</sup>நாம் ச ஶாஶ்வத: I
பு<sup>3</sup>த்<sup>3</sup>த்⁴யாதீ<sup>3</sup>நாம் ப்ரதா⁴நஸ்ய புருஷஸ்ய ச ய: பர: 川 53 川
தம் ப்<sup>3</sup>ரஹ்மபூ₄தமாத்மாநமரேஷஜக<sup>3</sup>த: பதிம் I
ப்ரபத்<sup>3</sup>யே ராணம் ருத்<sup>3</sup>த⁴ம் த்வத்<sup>3</sup>ரூபம் பரமேர்வர Ⅲ 54 Ⅲ
ப்<sup>3</sup>ரு'ஹத்த்வாத்<sup>3</sup>ப்<sup>3</sup>ரு'ம்ஹணத்வாச்ச யத்<sup>3</sup>ரூபம் ப்<sup>3</sup>ரஹ்மஸம்ஜ்ஞிதம் l
தஸ்மை நமஸ்தே ஸாவாத்மந்யோகி<sup>3</sup>சிந்த்யாவிகாரிணே 🎚 55 🎚
ஸ்ஹஸ்ரஸீர்ஷா புருஷ: ஸ்ஹஸ்ராக்ஷ: ஸ்ஹஸ்ரபாத் 丨
ஸாவவ்யாபீ பு⁴வ: ஸ்பா்ராத³த்யதிஷ்ட²த்³த³ராங்கு³லம் ॥ 56 ॥
யத்<sup>3</sup>பூ₄தம் யச்ச வை ப₄வ்யம் புருஷோத்தம தத்<sup>3</sup>ப₄வாந் l
த்வத்தோ விராட் ஸ்வராட் ஸம்ராட் த்வத்தர்சாப்யதி₄பூருஷ: 🛚 57 🛚
```

அத்யரிச்யத ஸோ\$த⁴ம்ச திர்யகூ³ர்த்⁴வம் ச வை பு⁴வ: I

த்வத்தோ விர்வமித³ம் ஜாதம் த்வத்தோ பூ⁴தப⁴விஷ்யதீ **Ⅱ** 58 **Ⅱ**

த்வத்³ரூபதா⁴ரிணர்சாந்த: ஸா்வபூ⁴தமித³ம் ஜக³த் I

த்வத்தோ யஜ்ஞ: ஸர்வஹுத: ப்ரு'ஷதா³ஜ்யம் பருார்த்³விதா⁴ ‖ 59 ‖

த்வத்த ரு'சோSத² ஸாமாநி த்வத்தர்ச²ந்தா³ம்ஸி ஜஜ்ஞிரே l த்வத்தோ யஜூம்ஷ்யஜாயந்த த்வத்தோSர்வார்சைகதோ த³த: ll 60 ll கா³வஸ்த்வத்த: ஸமுத்³பூ⁴தாஸ்த்வத்தோSஜா அவயோ ம்ரு'கா:³ I த்வந்முகா²த்³ப்³ராஹ்மணுஸ்த்வத்தோ பா³ஹோ: க்ஷத்ரமஜாயத 🎚 61 🎚 வைர்யாஸ்தவோருஜா: ரூூத்³ராஸ்தவ பத்³ப்⁴யாம் ஸமுத்³க³தா: I அக்ஷணே: ஸூர்யோ**S**நில: ப்ராணச்சந்த்³ரமா மநஸஸ்தவ 🛚 62 🛚 ப்ராணே**5**ந்த:ஸுஷிராஜ்ஜாதோ முகா²த³க்³நிரஜாயத நாபி⁴தோ க³க³நம் த்³யௌஸ்ச மிரஸ: ஸமவர்தத **Ⅱ** 63 **Ⅱ** தி³ரு: ரூரோத்ராத்கூதிதி: பத்³ப்⁴யாம் த்வத்த: ஸா்வமபூ₄தி³த³ம் ∥ 64 ∥ ந்யக்³ரோத:⁴ ஸுமஹாநல்பே யதா² பீ³ஜே வ்யவஸ்தி²த: I ஸம்யமே விர்வமகி²லம் பீ³ஜபூ₄தே ததா² த்வயி **Ⅱ** 65 **Ⅱ** பீ²ஜாத³ங்குரஸம்பூ⁴தோ ந்யக்³ரோத:⁴ ஸ ஸமுச்ச்²ரித: **l** விஸ்தாரம் ச யதா² யாதி த்வத்த: ஸ்ரு'ஷ்டௌ ததா² ஜக³த் 📙 66 🛚 யதா² ஹி கத³லீ நாந்யா த்வக்பத்ராத³பி த்³ரு'ம்யதே **ا** ஏவம் விர்வஸ்ய நாந்யஸ்த்வம் த்வத்ஸ்தா²யீர்வர த்³ரு'ர்யதே 🎚 67 🎚 ஹ்லாதி³நீ ஸந்தி⁴நீ ஸம்வித்த்வய்யேகா ஸா்வஸம்ஸ்தி²தெள **** ஹ்லாத³தாபகாீ மிஸ்ரா த்வயி நோ கு³ணவா்ஜிதே **Ⅱ** 68 **Ⅱ** ப்ரு'த²க்³பூ⁴தைகபூ⁴தாய பூ⁴தபூ⁴தாய தே நம: I ப்ரபூ⁴தபூ⁴தபூ⁴தாய துப்⁴யம் பூ⁴தாத்மநே நம: ║ 69 ║ வ்யக்கும் ப்ரதா⁴நபுருஷௌ விராட் ஸம்ராட் ஸ்வராட் குதா² l விபா⁴வ்யதே5ந்த:கரணே புருஷேஷ்வக்ஷயோ ப⁴வாந் ∥ 70∥ ஸாவஸ்மிந் ஸாவடி⁴தஸ்த்வம் ஸாவ: ஸாவஸ்வரூபத்⁴ரு'க் 丨 ஸாவம் த்வத்தஸ்ததம்ச த்வம் நம: ஸாவாத்மநேSஸ்து தே 🛚 71 🖷 ஸா்வாத்மகோ**5**ஸி ஸா்வேர ஸா்வபூ⁴தஸ்தி²தோ யத: I கத²யாமி தத: கிம் தே ஸாவம் வேத்ஸி ஹ்ரு'தி³ ஸ்தி²தம் ∥ 72∥ ஸர்வாத்மந்ஸர்வபூ⁴தேர ஸர்வஸத்த்வஸ(மத்³ப⁴வ **I** ஸா்வபூ⁴தோ ப⁴வாந்வேத்தி ஸா்வஸத்த்வமநோரத²ம் **川** 73 **川** யோ மே மநோரதோ² நாத² ஸப²ல: ஸ த்வயா க்ரு'த: **I** தபர்ச தப்தம் ஸப²லம் யத்³த்³ரு'ஷ்டோ**5**ஸி ஜக³த்பதே || 74 ||

```
ப்ரீப⁴க³வாந் உவாச -
தபஸஸ்தத்ப²லம் ப்ராப்தம் யத்³த்³ரு'ஷ்டோ5ஹம் த்வயா த்₄ருவ I
மத்<sup>3</sup>த³ர்ருநம் ஹி விப²லம் ராஜபுத்ர ந ஜாயதே Ⅱ 75 Ⅱ
வரம் வரய தஸ்மாத்த்வம் யதா²பி⁴மதமாத்மந: I
ஸாவம் ஸம்பத்<sup>3</sup>யதே பும்ஸாம் மயி த்<sup>3</sup>ரு'ஷ்டிபத<sup>2</sup>ம் க<sup>3</sup>தே II 76 II
த்⁴ருவ உவாச -
ப₄க³வந்ஸா்வபூ₄தேர ஸா்வஸ்யாஸ்தே ப₄வாந் ஹ்ரு'தி<sup>3</sup> l
கிமஜ்ஞாதம் தவ ஸ்வாமிந்மநஸா யந்மயேப்ஸிதம் 🛚 77 🛚
ததா²பி துப்⁴யம் தே³வேர கத²யிஷ்யாமி யந்மயா ا
ப்ரார்த்<sup>2</sup>யதே து³ர்விநீதேந ஹ்ரு'த³யேநாதிது³ர்லப⁴ம் Ⅱ 78 Ⅱ
கிம் வா ஸா்வஜக³த்ஸ்ரஷ்ட: ப்ரஸந்நே த்வயி து³ா்லப⁴ம் l
த்வத்ப்ரஸாத<sup>3</sup>ப<sup>2</sup>லம் பு⁴ங்க்தே த்ரைலோக்யம் மக⁴வாநபி 川 79 川
நைதத்<sup>3</sup>ராஜாஸநம் யோக்<sup>3</sup>யமஜாதஸ்ய மமோத<sup>3</sup>ராத்
இதி க<sup>3</sup>ர்வாத<sup>3</sup>வோசந்மாம் ஸபத்நீ மாதுருச்சகை: || 80 ||
ஆதா⁴ரபூ⁴தம் ஜக<sup>3</sup>த: ஸா்வேஷாமுத்தமோத்தமம் |
ப்ராா்த²யாமி ப்ரபோ₄ ஸ்தா²நம் த்வத்ப்ரஸாதா³த³தோ5வ்யயம் Ⅱ 81 Ⅱ
ஸ்ரீப⁴க<sup>3</sup>வாந் உவாச –
யத்த்வயா ப்ரார்தி²தம் ஸ்தா²நமேதத்ப்ராப்ஸ்யதி வை ப⁴வாந் I
த்வயாஹம் தோஷித: பூர்வமந்யஜந்மநி பா<sup>3</sup>லக 🏼 82 🖷
த்வமாஸீர்ப்<sup>3</sup>ராஹ்மண: பூர்வம் மய்யேகாக்<sup>3</sup>ரமதி: ஸதா<sup>3</sup> |
மாதாபித்ரோஶ்ச ஶுஶ்ருஹுா்நிஜத⁴ா்மாநுபாலக: II 83 II
காலேந க³ச்ச²தா மித்ரம் ராஜபுத்ரஸ்தவாப₄வத் |
யௌவநே5கி²லபோ⁴கா³ட்⁴யோ த³ர்ரூரீயோஜ்ஜ்வலாக்ரு'தி: Ⅱ 84 Ⅱ
தத்ஸங்கா³த்தஸ்ய தாம்ரு'த்³தி⁴மவலோக்யாதிது³ா்லபா⁴ம் l
ப⁴வேயம் ராஜபுத்ரோ5ஹமிதி வாஞ்சா<sup>2</sup> த்வயா க்ரு'தா Ⅱ 85 Ⅱ
ததோ யதா²பி⁴லஷிதா ப்ராப்தா தே ராஜபுக்ரதா |
உத்தாநபாத³ஸ்ய க்³ரு'ஹே ஜாதோ5ஸி த்⁴ருவ து³ர்லபே⁴ Ⅲ 86 Ⅲ
அந்யேஷாம் தத்<sup>3</sup>வரம் ஸ்தா²நம் குலே ஸ்வாயம்பு⁴வஸ்ய யத் Ⅱ 87 Ⅱ
```

தஸ்யைதத³பரம் பா³ல யேநாஹம் பரிதோஷித: I மாமாராத்⁴ய நரோ முக்திமவாப்நோத்யவிலம்பி³கம் **Ⅱ** 88 **Ⅱ** மய்யா்பிதமநா பா³ல கிமு ஸ்வா்கா³தி³கம் பத³ம் **||** 89 **||** த்ரைலோக்யாத³தி⁴கே ஸ்தா²நே ஸா்வதாராக்³ரஹாஶ்ரய: I ப⁴விஷ்யதி ந ஸந்தே³ஹோ மத்ப்ரஸாதா³த்³ப₄வாந்த்₄ருவ **∥** 90 **∥** ஸூர்யாத்ஸோமாத்ததா² பௌ⁴மாத்ஸோமபுத்ராத்³ப்³ரு'ஹஸ்பதே: I ஸிதாா்கதநயாதீ³நாம் ஸா்வா்க்ஷாணும் ததா² த்₄ருவ **॥** 91 **॥** ஸப்தா்ஷீணுமரேஷாணும் யே ச வைமாநிகா: ஸுரா: 🛽 ஸா்வேஷாமுபரி ஸ்தா²நம் தவ த³த்தம் மயா த்⁴ருவ **II** 92 **II** கேசிச்சதுர்யுக³ம் யாவக்கேசிந்மந்வந்தரம் ஸுரா: **l** திஷ்ட²ந்தி ப⁴வதோ த³த்தா மயா வை கல்பஸம்ஸ்தி²தி: ∥ 93 ∥ ஸுநீதிரபி தே மாதா த்வதா³ஸந்நாதிநிர்மலா **l** விமாநே தாரகா பூ⁴த்வா தாவத்காலம் நிவத்ஸ்யதி ∥ 94∥ யே ச த்வாம் மாநவா: ப்ராத: ஸாயம் ச ஸுஸமாஹிதா: 丨 கீர்தயிஷ்யந்தி தேஷாம் ச மஹத் புண்யம் ப⁴விஷ்யதி 🎚 95 🎚 பராரை உவாச -ஏவம் பூர்வம் ஜக³ந்நாதா²த்³தே³வதே³வாஜ்ஜநார்த³நாத் **ا** வரம் ப்ராப்ய த்⁴ருவம் ஸ்தா²நமத்⁴யாஸ்தே ஸ மஹாமதே **川** 96 **川** ஸ்வயம் ருர்நஷணு்த⁴ா்ம்யாந்மாதாபித்ரோர்ச வை ததா² l த்³வாத³ராகூதரமாஹாத்ம்யாத்தபஸர்ச ப்ரபா⁴வத: **Ⅲ** 97 **Ⅲ** தஸ்யாபி⁴மாநம்ரு'த்³தி⁴ம் ச மஹிமாநம் நிாீக்ஷய ச **l** தே³வாஸுராணுமாசாா்ய: ஶ்லோகமத்ரோஶநா ஜகௌ³ 🛚 98 🖷 அஹோ**S**ஸ்ய தபஸோ வீர்யமஹோ**S**ஸ்ய தபஸ: ப²லம் **I** யதே³நம் புரத: க்ரு'த்வா த்⁴ருவம் ஸப்தா்ஷய: ஸ்தி²தா: **川** 99 **川** த்⁴ருவஸ்ய ஜநநீ சேயம் ஸுநீதிர்நாம ஸூந்ரு'தா **l** அஸ்யார்ச மஹிமாநம் க: ரக்தோ வர்ணயிதும் பு⁴வி 🛚 100 🛛 த்ரைலோக்யாஸ்ரயதாம் ப்ராப்தம் பரம் ஸ்தா²நம் ஸ்தி²ராயதி 丨 ஸ்தா²நம் ப்ராப்தா பரம் க்ரு'த்வா யா குகூதிவிவரே த்⁴ருவம் ‖ 101 ‖

```
யும்சைதத்கீர்தயேந்நித்யம் த்4ருவஸ்யாரோஹணம் தி<sup>3</sup>வி 
ஸர்வபாபவிநிர்முக்த: ஸ்வர்க<sup>3</sup>லோகே மஹீயதே ॥ 102 ॥
ஸ்தா<sup>2</sup>நப்4ரம்மும் ந சாப்நோதி தி<sup>3</sup>வி வா யதி<sup>3</sup> வா பு4வி |
ஸர்வகல்யாணஸம்யுக்தோ தீ<sup>3</sup>ர்க4காலம் ச ஜீவதி ॥ 103 ॥
இதி ஸ்ரீவிஷ்ணுபுராணே ப்ரத<sup>2</sup>மேம்Sஸே த்<sup>3</sup>வாத<sup>3</sup>மோSத்4யாயாந்தர்க<sup>3</sup>தா
த்4ருவஸ்துதி: ஸமாப்தா |
```

Dhruvastuti from verses 51-74. The rest gives background and subsequent story.

From Vishnupuranam by Manmatha Nath Dutt (Ed.) 1896.

Parasara said : -

Great God, who is all things, being pleased with Dhruva's whole-minded devotedness to him, assuming his shape with four arms, approached him and said, - "May good betide thee, O son of Uttanapada! I am pleased with thy devout exercises. I have come here to confer boons on thee - do thou beg one, O thou of firm vows. Withdrawing thy mind from external objects while thou hast dedicated it to me alone - I am greatly pleased with thee; do thou therefore beg of me an excellent boon.' Parasara said -"Hearing the words of that great God, the boy opened his eyes and beheld before him that Hari whom he had seen in his meditation. And beholding him with the conch, the discus, the mace, the bow and the scimitar in hand and crowned with a diadem, he bowed his head down to the earth. With his hair standing erect and being greatly stricken with fear, Dhruva addressed himself for worshipping that great God. Reflecting how he could offer thanks unto him, and what he could say in his praise, he was greatly perplexed with anxiety and then at last had recourse to that deity. Dhruva said, - "O great God if thou art greatly pleased with my devout exercise, do thou confer upon me this boon, that I may praise thee whenever I wish. O god, I am a boy, how shall I be able to sing thy glory, whom even the great sages like Brahma, conversant with Vedas, have not been able to know sufficiently. My heart is filled with devotion to thee, O lord, do thou grant me the understanding of placing my praises at thy feet." Parasara said, - "O foremost of twicd-born ones, the lord of the earth Govinda touched with the tip of his conch, the son of Uttanapada standing with jollied palms. And greatly pleased, that prince, bending low his head, praised that undecaying protector of living beings."

(The main hymn)

Dhruva said, -"I bow unto Him whose forms are earth, water, fire, air, ether, mind, intellect, the first element, primaeval nature, and the pure, subtle-all, pervading soul that excels nature. Salutation unto that Purusha who is devoid of qualities, pure, subtle, extending all over the earth, and who is separate from Prakriti; who is supreme over all elements, all objects of sense, intellect and who is separate even from Purusha. I seek refuge unto him, who is one with Brahma, who is the soul of the whole universe, pure, and who is the foremost of all gods. Salutation unto that form of thine, O thou the soul of all things, which is designated as Brahma by virtue of his pervading and maintaining the whole Universe, which is unchangeable and meditated upon by the sages. Thou art the great god pervading the whole universe with a thousand heads, a thousand eyes, a thousand feet and who passes ten inches beyond its contact (with the universe meaning who is not restricted by its boundaries). Thou art that excellent Purusha- whatever has been and whatever is to be. Thou art the progenitor of Virat, Swarat, Samrat, and Adipurusha. The lower and upper and middle parts of the earth are not without thee - the whole universe is from thee- whatever has been and whatever shall be. The whole universe is thy form and exists in thee. From thee is sacrifice derived, and all oblations and curds and ghee and animals of either class (domestic or wild). From thee the Rig Veda, the Sama Veda, the metres of the Vedas and the Yajur Veda have sprung. Horses and cows having teeth in one jaw only have been created by thee and as well as goats, sheep and deer. Brahmanas originated from thy mouth; warriors from thy arms; Vaisyas from thy thighs and Sudras from thy feet. From thine eyes came the Sun, from thy mind the moon, from thy central veins the Vital breath, from thy mouth the lire, from thy navel the sky, from thy head the heavens, from thy ears the regions and from thy feet the earth. And from thee the whole world was derived. As the wide-spreading Nyagrodha (Indian fig-tree) exists (before it grows up into a tree) in a small seed, so at the time of dissolution, the whole world exists in thee as its germ. As the Nyagrodha, originating from its seed, spread gradually into a huge tree, so the creation originating from thee expands itself into the universe. O lord, as nothing is visible of a plantain tree, except its bark and leaves, so nothing is seen in thee except the whole universe. The faculties of intellect that are the source of pleasure and pain exist in thee as one with all existence. But the sources of pleasure and pain, singly or blended, do not exist in thee freed as thou art from all qualities. Saluation to thee, who art the subtile rudiment, who art single when a cause, but manifold in actions. Salutation to thee, who art the

proximate cause of life and action and identical with the great elements. Thou art manifest in spiritual knowledge, thou art the great Purusha, Brahmana, BrahmA and Manu. Thou art beheld by mental contemplation and imperishable. Thou abidest in all, art element of all; thou assumest all forms; all elements are from thee and thou art the soul of all-glory unto thee as thou art the soul of all, lord of all thing - the origin of all things. What shall I speak unto thee, as thou knowest every thing, being seated in all hearts? O thou the soul of all thing, the sovereign lord of all creations-the source of all elements, thou knowest all creatures and their desires. O lord, do thou satisfy my desire. O lord of earth, my devout exercises have been crowned with success to-day since I have beheld thee. The Lord said "Thy devotion hath been crowned with success since thou hast beheld me, O Dhruva. The sight of me, never goes without any result, O prince. Do thou ask of me a boon, whatever thou wishest for; whenever I appear before men all their desires are satisfied." Dhruva said - "O lord! O sovereign of all creatures, thou dost exist in the hearts of all. How can that be unknown to thee, O lord what I am cherishing in my mind? Yet O lord of celestials, I shall mention unto thee, the object hard to attain, which my presumptuous mind panteth after. But what can there be which cannot be got at, if thou art pleased, O creator of the universe; for it is by thy favour, that Indra enjoyed the sovereignty of three worlds. "This regal throne is not for thee, since thou art not born of me.' These haughty words my step-mother addressed loudly untome. By thy favour I beg of thee, O lord, an exalted station, which surpasses all others, which is the support of the universe and shall last for ever." The Lord said - "Forsooth shalt thou

attain to the station thou art soliciting for; for, O boy even in thy former birth, thou didst satisfy me (with thy austere devotion). Thou wast, in thy previous existence, a Brahmin, devoted with all thy heart unto me, ever dutiful to thy parents and always satisfying thy duties. In course of time, a prince became thy friend, who in his youth indulged in all sensual pleasures, who was of a beautiful appearance and bright form. While in his company and beholding his riches, hard to acquire, thou didst desire that you might be born as the son of a king. It is by virtue of that desire, thou art born as a prince in the mansion of Uttanpada, O Dhruva, which cannot be easily obtained. The birth, in the race of Swambhuva, is considered by others, as a great boon, and for this I was propitiated by thee, O boy; but now thou art not valuing it so much. The man, who worships me, obtains in no time, liberation from life : what is the abode of celestials to one, whose mind is centered in me, O boy ! Thou shalt, by my favour, O Dhruva, attain to a station which is above the three worlds and become the stay of stars and planets : there is not the least doubt about it. I do confer upon thee, O Dhruva, a station, which is above those of the Sun, the Moon, stars, Mercury, Venus, Saturn and all other constellations; above the regions of the seven Rishis and the divinities who traverse the atmosphere. Some of the celestials live for four ages; some for the reign of a Manu; but thou shalt live the duration of a Kalpa. Thy mother, Suniti too, metamorphosed into a clear star, shall exist by thee in the welkin for the same period. People singing thy glory, with concentrated minds, morning and evening, shall attain to an accession of piety." Parasara said - "O thou of a great mind, obtaining this boon, from Janardana, the sovereign of the celestials and the lord of

earth, Dhurva attained to this excellent station. Beholding the increase of his honor and glory, the preceptor of the celestials and Asuras, Usanas, repeated these verses. "Oh how great is the strength ot his austere devotion, and how mightly is the success thereof, since the seven Rishis, are preceded by him. This too is Dhruva's mother Suniti, who is otherwise named SunritA. Who on this earth, can recount her glory? Giving birth to Dhruva, she hath got at a station which is the refuge of the three worlds, and which is a station eminent above all. He, who shall celebrate the translation of Dhruva into the abode of the celestials, shall be released from his sins, and be adored in heaven. He shall not lose his station, either in this world, or in heaven (after death) and shall live long, possessed of every blessing."

> Dhruvastuti from Vishnupurana pdf was typeset on January 24, 2021

 $\sim\sim\sim\sim\sim$

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com